

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 25. maja 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 60.

Gospodarska kriza.

Načelnik ministrstva trgovine in industrije, g. dr. Milan Todorović, objavlja v »Politiki« vrsto člankov o gospodarski krizi. Neobhodno potrebno je, da se seznanimo vsaj z glavnimi tezami, koje zastopa ta znani strokovnjak v navedenih člankih. V prvem članku odgovarja g. dr. Todorović na vprašanje, ali obstoji pri nas gospodarska kriza, da morejo sicer gotova dejstva (velika ponudba dela in padanje cen, zmanjšanje podjetnikovega zaslužka, ukinitve obratovanja ali zmanjšana kapaciteta dela v industrijskih podjetjih, konkurzi in pomnožitev števila brezposelnih) privedi posamezne gospodarske edince v težak položaj in celo do gospodarske propasti, toda iz tega še ne izhaja, da se nahaja tudi država sama kot edinica v gospodarski krizi. G. dr. Todorović konča svoj odgovor: »Mi priznamo, da je današnja gospodarska konjunktura manj ugodna, nego je bila prej; priznamo, da so današnji zaslužki mnogo manjši od zaslužkov pred dvemi do tremi leti; priznamo tudi končno, da so prišle posamezne gospodarske edince v manj ali več neugoden položaj, toda povdarjamo ponovno, da ni naš gospodarski položaj niti kritičen, niti brezupen, ker se tudi pri današnji konjunkturi in pri današnjih zasluhkih more ne samo živeti, ampak tudi napredovati.«

V drugem članku piše gospod. dr. Todorović o vzrokih, ki so izzvali bolestne pojave v našem gospodarskem organizmu.

Najglavnejši, mogli bi reči tudi edini, čisto gospodarski vzrok, ki je izzval one pojave, proti katerim se naši gospodarski krogi toliko pritožujejo, je po mnenju g. Todorovića, povečanje produkcije, ki je nastala z ustanovitvijo najraznovrstnejših novih podjetij, z razširjanjem in povečanjem kapacitete dela v že obstoječih podjetjih. Toda ustanovila odnosno razširila so se podjetja s kapitalom, dobljenim na kredit proti visoki obrestni meri; osnovala so se podjetja, za katera obratni predpogoji niso bili najpovoljniji.

Produkcija se je stalno večala, medtem ko je konsum blaga ostal neizpremenjen, odnosno ako se je tudi povečal, je to povečanje bilo znatno manjše od produkcije. Vsled tega se menja tudi tržna konjunktura: prodaja blaga postaja vedno težja in težja; cena, za katero se prodaja blago pada, nudi tedaj vedno manjši dobiček.

Končni rezultati takega razvoja so pojave, navedene v prvem članku. Mnoga podjetja prihajajo v težke razmere, a jedva je pri tem tudi potrebno naglasiti, da so s tem največ in v prvem redu prizadeta ona podjetja, katera obratujejo z dragim kapitalom in pod neugodnimi delavnimi razmerami; visoki produktivni stroški, ki jih je bilo mogoče kriti pri zelo povoljni konjunkturi, so postali sedaj nevzdržni.

Dva vzroka druge vrste, koja sta odlično sodelovala s tem gospodarskim vzrokom in ki sta ga potencirala, sta pravi končno g. dr. Todorović: 1. slabo funkcioniranje državnih (administrativnih in sodnih) oblasti in 2. davčna obremenitev.

Kolebanje lire.

Nepričakovani padec lire v zadnjem času je razburil gospodarske in tudi politične kroge. Pomirjenje je nastopilo šele tedaj, ko se je padanje zaježilo in se je začela lira zopet popravljati

na prejšnji nivo. Vlada, ki je bila v skrbeh za težke posledice, ki bi jih mogla povzročiti ta negotovost, je objavila dne 19. t. m. odlok, s katerim je določila, da se do nove odredbe smejo vršiti valutne kupčije samo na borzi v Rimu in Milanu. Odlok je stopil v veljavo še istega dne.

Padanje lire si je javnost tolmačila na različne načine. Ugotovljeno je, da je šlo tu za špekulacijo inozemskih finane, ki je bila posledica zadnje angleške splošne stavke. Akcija se je začela v New-Yorku. Iz strahu pred izgubami, ki bi jih imeli tamkajšnji bančniki, če bi se stavka zavlekla in poostila, tako da bi pretila nevarnost revolucije, so začeli ameriški bankirji prodajati angleške šterlinge v velikih množinah. Denarni trg je bil hkratu prenapolnjen s funti šterlingov, tako da je obstojala nevarnost, da bo začel šterling padati. Angleži so hoteli na vsak način preprečiti padec šterlinga pod zlato črto, zato so morali takoj odgovoriti na manever ameriških bančnikov, in sicer na ta način, da so si nabavili zadostno množino dolarjev, s katerimi naj bi kupili šterlinge na ameriškanskem denarnem trgu in s tem preprečili poplavo trga ter obenem tudi nevarnost padca šterlinga. In res so Angleži takoj izvedli ta manever. Toda, če so hoteli doseči zaželjeni uspeh, ne bi smeli kupovati dolarjev s šterlingi, ker bi s tem le povečali poplavo na trgu. Radi tega so začeli kupovati dolarje, koje so rabili za svoje protiofenzivo z valutami drugih držav, in sicer z italijanskimi lirami in francoskimi franki. Teh valut so vrgli velike množine na trg, ponujajoč jih za dolarje. Neobhodna posledica tega je bila, da je ponudba lir in frankov rasla in postala večja nego povpraševanje, tako da sta začeli obe valuti naglo padati. Na srečo pa so razpolagali Angleži le z majhno količino lir, tako da je trajalo padanje le kratek čas. Ko je bila zaloga izčrpana, je prenehal tudi učinek in lira se je začela zopet dvigati. S frankom pa špekulirajo Angleži še nadalje in zato je sedanja valutna kriza na francoskem mnogo težja nego v Italiji.

Mednarodno finančno leto 1925.

Najznačilnejši mednarodni finančni pojav v letu 1925 je sprememba v vrsti tistih dežel, ki kapital eksportirajo. V začetku leta so bile U. S. A. edina država, ki je dovoljevala inozemske kredite v večji izmeri. Proti koncu leta je začela zmeraj bolj prihajati na dan tudi Anglija; »neutrlni« denarni trg — Švica, Holandska, Švedska — se v eksportu kapitala v rastoči meri odlikujejo, in celo Nemčija je s svojimi ruskimi krediti spet aktivno posegla na mednarodni finančni trg.

Pogled na U. S. A. in na Anglijo nam pravi, da so U. S. A. eksport kapitala umetno gojile, Anglija pa da ga je umetno ovirala. U. S. A. so skušale zmanjšati svoje zlate rezerve, kar se jim je le deloma posrečilo. Zato so za svoje prejšnje zlato iskale izvangospodarsko uporabo in so rade posodile, kamorkoli: tako Nemčiji, Italiji, Angliji, Finski, Belgiji, Češkoslovaški. Angleži so se pa bali, da bi spričo previsokih angleških cen razpolagali tuji odjemalci denarja s krediti v zlatu namesto v blagu. Šele pol leta po vpeljavi prostega zlatega trga so začeli spet posojati. Francija je izstopila iz vrste dežel, ki kapital eksportirajo; razpad njene valute je imel za posledico obilico denarja na Holandskem in v Švici, in sta obe deželi znizali bančno rato noter dol na 3 1/2 %, kar je najnižje v Evropi. Kot prva v Evropi je prišla Švedska v aprilu 1924 k zlati vrednosti

nazaj. Inozemski denarni interesi Švedske so kar najtesneje spojeni z industrijo vžigalic; mednarodni kartel vžigalic, ki krije tretjino svetovne potrebe, je pod švedsko kontrolo. Dohodki švedskih inozemskih glavnih udeležb ne prihajajo nazaj domov, temveč jih že več let po narčtu spet v inozemstvu naprej naložijo. Velika vloga nevtrlnih denarnih trgov se je pokazala zlasti od lanskega poletja dalje. Več nemških ameriških posojil se je izvršilo v manjših zneskih tudi v Amsterdamu, Zürichu, Ženevi in v Stockholmu. Več je tudi takih posojil, ki so se izvršila brez ameriške udeležbe. Ti »neutrlni« trgi so za dežele, ki iščejo posojil, zato dobri, ker je s tem predrt monopol anglosaškega kapitala.

Letos se morata rešiti dva velika problema mednarodnega denarstva: finančno ozdravljenje Francije in pa dobava drugega obroka nemških reparacij v znesku 1225 milijonov mark. Prvo leto so krili Nemci štiri petine skupička Daves-ovega posojila eno petino so dale državne železnice. Letos bodo pa morali že veliko dati za lastnimi davki, in je vprašanje, kako bodo to zmogli. Kako bo s Francijo, je pa še bolj negotovo.

USTANOVITEV SOSVETA ZA OBRATNO IN TRGOVSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO V MARIBORSKI OBLASTI.

Pri velikem županu mariborske oblasti se ustanovi svet za obratno in trgovsko nadaljevalno šolstvo, ki je sestavljen iz zastopnikov prizadetih strokovnih organizacij in korporacij na eni strani in iz šolnikov-strokovnjakov na drugi strani. V svet so imenovani: a) **Odslek za obratno šolstvo.** 1. G. Jakob Zadravec, paromlinar v Središču, kot zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. 2. G. F. Bureš, urar v Mariboru, kot zastopnik Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru. 3. G. Adolf Spatzek, gostilničar v Mariboru, kot zastopnik Zveze gostilničarskih zadrug v Celju. 4. G. Fran Fink, profesor in vodja obrtne nadaljevalne šole v Mariboru. 5. G. Dragotin Humeč, ravnatelj meščanske šole in učitelj na obrtni nadaljevalni šoli v Mariboru. 6. G. Beno Serajnik, ravnatelj meščanske šole in vodja obče obrtne in strokovne gostilničarske nadaljevalne šole v Celju. b) **Odslek za trgovsko šolstvo.** 1. G. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru, kot zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. 2. G. Miloš Oset, trgovec v Mariboru, kot zastopnik Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani. 3. G. Matej Dolenc, ravnatelj državne dvorazredne trgovske šole in vodja trgovske nadaljevalne šole v Mariboru. Funkcija članov sosveta je častna in začasna, dokler se ne ustanove po čl. 9. zakona o obrtnih šolah z dne 30. marca 1922, Ur. l. št. 179/64 predvideni oblastni šolski odbori za strokovno šolstvo.

TRGOVINSKA POGODBA MED NAŠO KRALJEVINO IN BELGIJO.

Po obvestilu Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu se imajo v kratkem pričeti pogajanja za trgovinsko pogodbo z Belgijo.

V to svrhu pozivlja zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse interese, ki stojijo v trgovskih stikih z Belgijo odnosno z belgijskimi kolonijami, da ji sporočijo svoje želje in predloge glede bodoče ureditve trgovinskih odnošajev z omenjeno državo, posebno v carinsko-tarifnem, kakor tudi v železniškem prometnem oziru.

Ali se sme z odslovlitvijo iz službe radi nesposobnosti službojemalčeve cdlašati?

(Iz sodne prakse.)

S službeno pogodbo je prevzel tožnik nalogo, da toženo podjetje proizvaja povsem dobre, v vsakem oziru konkurence sposobne žarnice in da z izdatno pomnožitvijo dotedanje proizvodnje dvigne donosnost podjetja. Tožnik je nastopil službo 1. julija in sicer najprej tri mesece na poskušnjo, pa se je poskusna doba dejanski raztegnila do konca leta. Nato se je sklenila definitivna pogodba in sicer za šest mesecev, a s potekom te dobe se je dogovorila pravica obojestranske odpovedi na eno leto. Toda že koncem septembra istega leta je toženka tožnika odslovila iz službe brez odpovedi, češ da prevzeti nalogi ni do rastel, na kar jo je tožil tožnik za prejemke enega leta.

Pravdo sodišče je sicer ugotovilo, da tožnik, ki je dovršil študije v drugi tehnični stroki, res nima sposobnosti za prevzeto nalogo. Vendar je ugodilo tožbenemu zahtevku, češ da toženka ob času tožnikove odslovlitve ni bila več upravičena, tožnikovo nesposobnost še uveljaviti za takojšnjo odslovlitev. — Za navadne primere velja sicer načelo, da službodajalec po preteku poskusne dobe službojemalčeve nesposobnosti ne more več uveljaviti kot odslovlilni razlog, ker je imel med poskusno dobo dovolj prilike, prepricati se o sposobnosti ali nesposobnosti. Toda ta šablonska razlaga zakona se ne da uporabljati na službeno mesto, ki ga je pri toženki zavzemal tožitelj. Bil je obratni inženir in tehnični vodja na novo ustanovljenega podjetja. Prilrditi je toženki, da se da nesposobnost takega uslužbenca ugotoviti šele po več mesecih po kakovosti izdelanih žarnic in stanju vsega obrata. Da je res tako, kaže pričevanje njegovega naslednika, ki se je izkazal sposobnega strokovnjaka, ki pa izjavlja, da je treba časa, da se razmere tovarne preizkusijo, tembolj je pa treba časa, da spozna delodajalec kvaliteto obratnega vodje po produktivnem in ekonomskem uspehu. Tudi neki odposlani strokovnjak izjavlja, da zahteva tak obrat temeljitega študija, preden se najde vzrok, zakaj ne uspeva. Zato je bila toženka navzlic nerazmerno dolgi poskusni dobi z ozirom na posebnost obrata še vedno upravičena, da tožnika radi nesposobnosti odslovi tudi še po sklenjeni definitivni pogodbi.

Toda ta odslovlitev bi se bila morala zgoditi takoj, čim je toženka tožnikovo nesposobnost spoznala.

TRGOVINSKA POGODBA MED NAŠO KRALJEVINO IN ŠPANJO.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je pričela z nabiranjem gradiva za trgovinsko pogodbo s Španijo ter je razpescala vsem podjetjem, ki jih ima v evidenci, da stojijo v trgovskih stikih z interesi v Španiji, obširne okrožnice glede podatkov in predlogov za carinsko tarifni del trgovinske pogodbe. Podjetja, ki niso prejele take okrožnice, se pozivljajo tem potom, da javijo zbornici svoj naslov in obenem sporočijo predloge, glode ureditve naših trgovinskih odnošajev s Španijo in njenimi kolonijami.

V tem oziru je pa toženka grešila. Že to, da ji je bilo znano, da tožnik ni strokovnjak v tej, temveč v drugi stroki, jo je moralo siliti k posebni pazljivosti. Že med poskusno dobo pa so se pričele pojavljati pritožbe radi slabih izdelkov, ki so se vedno bolj množile in so poskusi pokazali, da so pritožbe utemeljene. Isto se je, vedno česče, ponavljalo tudi med časom, ko je bil tožnik že v definitivni službi. Toženka je imela torej dovolj povoda, da je preiskovala vzroke reklamacij in se prepričala o slabi kakovosti žarnic. Seveda je tožnik skušal svojo nesposobnost prikriti z različnimi izgovori, toda znaki o slabi kakovosti žarnic so se tako množili, da toženkin organi niso smeli njegovim zatrjevanjem kar na slepo verjeti. Prepričanje o tožnikovi nesposobnosti je pa dobila toženka vsaj že koncem junija. Tedaj je dala preiskavi ves obrat po posebnem strokovnjaku, ki je oddal neugodno mnenje in opozoril toženko na tožnikovega naslednika, ki je svojo službo tehnične vodje pri toženki že 1. avgusta nastopil in izpričuje, da je bil sprejet takoj kot obratni vodja in da so že tedaj mislili poveriti tožniku posebni odelek za razpečavanje blaga. Iz tega sledi, da je toženka vsaj že pred 1. avgustom imela sigurnost, da tožitelj za svojo službo ni sposoben in je že tedaj bila njena dolžnost, da ga odslovi. Pustila ga je pa še skoraj dva meseca v službi, pa se more reči, da je s tem odobrila sklenjeno pogodbo tudi z nesposobnim službojemalcem. Njene zamude ne more opravičiti sicer resnično dejstvo, da novi vodja več mesecev potrebuje, preden se uvede. Ne gre, da pušči delodajalec zgolj iz lastnega interesa uslužbenca v službi, ki zanjo ni sposoben, da si ve, da ga mora v kratkem radi nesposobnosti odsloviti. To bi bila nedopustna špekulacija na škodo službojemalca, ki nasprotuje namenu § 27. zakona o trgovinskih pomočnikih, da mora namreč službo-dajalec takoj izvajati posledice, ki mu jih nudi to zakonito določilo. V protivnem primeru izgubi službo-dajalec pravico do takojšnje odslo-vitve brez odpovedi in mora le s pravilno odpovedjo razrešiti službeno razmerje.

(Konec sledi.)

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke do-bite pri svojem gremiju.

Ljubljanski velesejem.

V svetovnem gospodarstvu ustvarjajo velesejmi prepotrebno zblizanje med posameznimi državami in deželami in prav narodi in države, ki so znale pojmovati pomen velesejma, so danes na višku trgovstva in industrije. Slovenija je bila do zadnjega časa vse premalo zastopana v konkurenčni borbi, ki jo izvajajo nujne gospodar-ske pridobnine, ali začelo se je tudi v tem pravcu živahno preoblikovati, upati je, da bo naša industrija, obrt in trgovina na letošnjem velesejmu navzlic težki krizi še boljše kot na prejšnjem zastopana, kar je tudi sveta dolžnost vsakega poedinca, to z ozirom na skupnost.

V kratkem bo uprava velesejma začela z dodeljevanjem razstavnih prostorov in se zamudnikom nudi le še malo časa in prilike, da dobe ugodne prostore, ker se po razdelitvi ne bo moglo več upoštevati želje posameznih priiglašencev. Dolžnost vseh, zlasti dolžnost Slovencev bi bila, da se zavedajo obče koristne in tudi nacionalno važne institucije in store vse, da pripomorejo do še večje impozantnosti letošnjega velesejma, ki se prične 26. junija in konča 5. julija, in da pripomorejo veliki manifestaciji porasta jugoslovanske industrije, obrti in trgovstva. Zato kdor je še okleval, naj ne okleva v zadnjih minutah, in naj pri-javi velesejskemu uradu, da hoče razstaviti svoje produkte. Prijave naj pošljejo čimprej uradu Ljubljanskega velesejma.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega Sveta. — Piše Just Piščanec.

XXXIV. odločba Državnega Sveta št. 21.307/25 z dne 17. febr. 1926.

V štev. 92, 93 in 94 »Trgovskega lista« iz 1. 1925 sem obravnaval spise, zadevajoče odločbo Državnega Sveta št. 10.193 z dne 2. oktobra 1924. S to odločbo je Državni Svet razveljavil prejšnje rešenje financ Cbr. 74.583, s katero je ministrstvo potrdilo kazeno po 18.692 Din, izrečeno po carinarnici zaradi navidezno napačne prijave paradižnikove konserve.

Na prvo odločbo Državnega Sveta je namreč ministrstvo izdalo v smislu čl. 34 zakona o Drž. Svetu in upravnih sodiščih nov upravni akt Cbr. 51.004 z dne 10. novembra 1924, v katerem navajajoč pomenuto odluko Državnog Saveta kao u svemu obavezu, rešava: da se rešenje br. 20.906 od 30. oktobra 1923. godine carinarnice u Ljubljani kao nepravilno i na zakon u neosnovano poništi i okrivljenca J. P. po ovom optuženju svake kazni i krivične odgovornosti oslobodi s tim, da plati redovne carinske dažbine za robu nadjenom službenim pregledom, a čije je stanje utvrđeno i mišljenjem vembra 1923 god., koje je njezinom odlukom odobreno.

Akotudi me je nov upravni akt ministrov izrečno oprostil vsake kazni in kazenske odgovornosti, mi je carinarnica že vplačano vsoto 18.862 Din samolastno pridržala in mi jo še pridržuje. Zoper to postopanje sem se dne 24. aprila 1925 pritožil na ministrstvo, katero pa pritožbe še ni rešilo.

Ker je bil novi ministrov upravni akt Cbr. 51.004/1924 tudi meritorno napačen in v neskladu z zakonom, sem zoper njega vložil novo tožbo na Državni Svet ter v njej argumentiral kakor sledi:

a) S presodbo Državnega Sveta št. 10.193 z dne 2. oktobra 1924 se je ustanovilo, »da roba u ovom slučaju, prema nalogu Carinskog Biroa, jeste produkt dobijen kuvanjem crvenog paktižana, cedjen kroz sito i ukuvan, »filjne konserve crvenog paktižana«, što potpada sasvim jasno pod Car. br. 143/1 kako je deklarant i prijavio«. Nasprotno tej konstataciji in razsodbi Državnega Sveta pa odloča ministrstvo financ, »da se plate carinske redovne dažbine na robu nadjenom službenim pregledom, a čije je stanje utvrđeno i »mišljenjem« Car. Biroa br. 720 od 16. novembra 1923, koje je Ministrovim odlukom odobreno!« Po mojem naziranju gre tu za dva različna rešenja Car. Biroa, katera si nasprotujeta, a merodajna v stvari mora biti vendar ednole razsodba Drž. Sveta, s katero se ministrov rešenje Cbr. 74.583/24 razveljavlja in sicer popolnoma in ne samo deloma.

b) Vtoženo ministrov rešenje je v protislovju s čl. 34 zakona o Državnem Svetu in upravnih sodiščih, ker ta člen jasno predpisuje, da mora pristojno oblastvo izdati nov upravni akt (rešenje) v smislu pripomb upravnega sodišča, — česar upravno oblastvo v tem slučaju ni storilo, marveč zahteva vplačilo carine po nepravilni tarifni postavki 145, katera v odločbi Državnega Sveta ni označena.

c) V vsakem individualnem upravnem aktu mora biti naveden predpis, na katerem utemeljevanje bazira, in sam akt mora biti izstavljen v duhu tega predpisa. Vloženo rešenje se pa opira na čl. 201 car. zak., kateri dovoljuje pritožbo na Državni Svet v vseh slučajih izvzemši slučaje iz čl. 54 in 58 car. zak., kateri izrečno dovoljuje pritožbe na Državni Svet v roku 10 dni. Lahko se pa dogodi, da je predmet iz čl. 54 car. zak. v tesni zvezi s predmetom iz čl. 58 car. zak. ter je istemu podrejen. Zakaj bi se ne smel v takem slučaju pritožitelj obrniti na najvišje upravno oblastvo, da pride do svojih pravic?

d) Niti v vtoženem ministrovem rešenju, niti v prvi odločbi Državnega Sveta se ni obrnila pozornost na moje navedbe, iznešene v pritožbi proti ministrovemu rešenju Cbr. 20.906/23. Zaradi nepravilnega postopanja carinarnice sem bil namreč pri istem

upravnem aktu oškodovan za nadaljnjih 5433 Din v srebru, ker je carinarnica pri isti priliki in na podstavi iste deklaracije, po kateri me je protizakonito kaznovala, ocarinila 7 vreč pimenta za cimet. Ker mi ministrstvo financ na mojo tozadevno pritožbo glede te očitne carinarnične pogreške ni do sedaj izdalo stvarnega rešenja, prosim Državni Svet, da postopa v smislu čl. 22 zak. o Drž. Svetu ter da izda tudi o tem svojo odločbo. S svojim rešenjem Cbr. 74.583/24 je namreč ministrstvo financ nazvalo moje navedbe v pritožbi kratkomalo kot »nedokazane« — kar naj se pa prej uradno preišče in šele potem izda o tem končna odločba.

Na predloženo tožbo je Državni Svet v svojem VI. odelenju z odločbo št. 21.307/25 z dne 17. februarja 1926, »proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslan pismom od 15. juna 1925. god., Cbr. 13.358, našao, da rešenje ne odgovara zakonu i ne može ostati u snazi sa sledećih razloga:

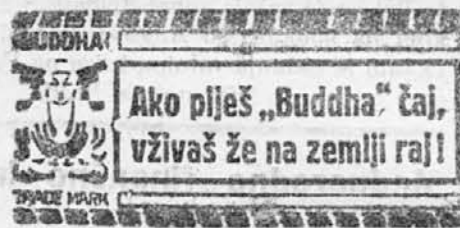
Ranijim rešenjem Drž. Saveta br. 10.193 od 2. oktobra 1924. god. raspravljeno je pitanje, po kome tarifnom broju treba spornu robu cariniti i utvrđeno je, da je to tar. br. 143, a ne 145 opšte car. tarife.

Prema tome, i pošto su po čl. 201 car. zak. rešenja Državnog Saveta, nije imao da pokreće i razpravlja ponova pitanje o tarifnom broju, kad je to pitanje već raspravljeno Savetskim rešenjem, već je imao samo da postupi po Savetskom rešenju.

Što se tiče pitanja pravilnosti Savetskog rešenja, u pogledu carinjenja »biljnih konserve od crvenog paktižana«, koje je pitanje po ranijoj opštoj car. tarifi zbog njene nejasnosti moglo biti sporno, ono je po novoj opštoj car. tarifi nesporno, jer se u 143 tar. broju njenom izrikom spominja i konzerve od paktižana, što nije bio slučaj i u staroj tarifi, i što nesumljivo ide u prilog pravilnosti prvog Savetskog rešenja, koje je to pitanje rešilo u istom smislu u kom ga rešava i nova car. tarifa.

Sa iztoženog, i na osnovu št. 17 i 34 zakona o Drž. Savetu i U. s. VI. odelenja Drž. Saveta presudjuje: da se rešenje Min. finansija Cbr. 51.004 od 10. nov. 1925. g. poništi s napomenom, da će tužiocu Ministar izdati drugo rešenje u smislu Savetskih primedaba.

Novega upravnega rešenja pa do sedaj še nisem prejel.

Trgovina.

Trgovina z vinom v Splitu. Po poročilu velikega župana splitske oblasti je tekom meseca marca in aprila bil v trgovini z vinom zastoj. Prodane so se samo manjše količine, ki so se izvozile v notranjost države. Cene za vino varirajo po kraju in vrsti za belo od 37 do 45 Din, za opelo 30 do 35 in črno od 27.50 do 35 Vol% alkohola.

Mednarodna parlamentarna trgovinska konferenca. Ta teden od torka do petka bo v Londonu mednarodna parlamentarna trgovinska konferenca, ki se je udeležijo do 200 parlamentarcev vseh držav. Zastopanih bo 30 držav, vstevši Indijo in Avstralijo, Novo Zelandijo in Južno Afriko. Že v sredo priredi angleška vlada na čast udeležencev konference svečan banket, ki mu bo predsedoval minister Churchill. Povabljen je tudi prestolonaslednik Jurij.

Prodaje konj iz madžarskih državnih žrebičarn se bodo vršile: V Babelni in Sütveny dne 26. maja t. l., v Kisberu dne 27. maja t. l. in v Mezöhegyes dne 30. maja t. l. — Natančnejše podatke je dobiti pri dr. Gezi Szilagy, madžarskem trgovskem delegatu, Beograd, Palata Akademije Nauka. Tel.: 2032.

Prodaje. Vršile se bodo naslednje prodaje: Dne 27. maja t. l. pri Upravi uboj-

nog slagalista IV. armijske oblasti v Zagrebu glede prodaje odpadkov od železa in jekla. Dne 18. junija t. l. pri Upravi intendantnega slagalista v Mostah pri Ljubljani glede prodaje odpadkov od moke za svinje.

Denarstvo.

Obtok novčane Narodne banke se je v tednu od 8. do 15. t. m. zmanjšal za 117.9 milijona na 5.658.2 milijona dinarjev. Istočasno pa je padla tudi kovinska podlega za 17.8 milijona na 425.5 milijona dinarjev zlate in neznane vrednosti. Posojila so se zmanjšala za 26.6 milijona na 1.358.1 milijona dinarjev.

Bilance vodilnih nemških bank. Lansketo leto je bilo za velike nemške banke v znamenju težke, povzročenih po polomu nemških velekartelov. Podporne kredite in za tiho likvidacijo potrebne kredite so morale dati izključno le velebanke, sedem po številu. Vrh tega so morale zelo pomagati industriji, ki je trpela na pomanjkanju kapitala. Obrat je bilo treba močno reducirati in so odpuštili prav veliko uradnikov in nastavljenecv, zelo hitro. Razveseljivo je bilo, da je začel narod zopet varčevati; obrnil se je od špekulacije proč in je začel nalagati denar v hranilnih vlogah in v varnih podjetjih.

Sicer je bil kosmati dobiček pri vseh velebankah lani izdatno manjši kot leta 1924, a so vendar izplačale isto dividendo kot leto prej; to pa zato, ker so zmanjšale že omenjeno režijo in so opustile nepotrebne podružnice. V milijonih nemških mark so izkazale velebanke take kosmati dobiček:

Die Deutsche Bank	121.85
Die Diskontogesellschaft	70.84
Die Dresdener Bank	69.42
Die Darmstädter- u. Nationalbank	66.90
Die Kommerz- u. Privatbank	49.89
Die Berliner Handelsgesellschaft	9.54
Die Mitteldeutsche Kreditbank	8.75

Vsota razpoložljivih sredstev se je v razmerju do dolžnosti zmanjšala od 53 na 46 odstotkov; kreditorjev število se je zvišalo za več kot za 40 odstotkov, število debitorjev pa skoraj za 50 odstotkov. Likvidnost je torej malo ponehala, sicer je pa vse v znamenju zdravega razvoja.

Primanjkljaj pri monopolski upravi. Za februar 1926 so znašali dohodki monopolne uprave 170.538.069.68 Din. V proračunu je pa predvideno za vsak mesec 192.966.66 Din. Primanjkljaj je znašal v februarju 24.603.917.42 Din.

Pred znižanjem diskonta v Češkoslovaški. Kakor poročajo iz Prage se tam pripravlja znižanje oficijelne diskontne postavke za pol odstotka.

Industrija.

Tovarna za popravo lokomotiv v Kraljevu. Iz Kraljeva se je vrnila komisija, ki je pregledala teren, kjer se zgradi tovarna za popravo lokomotiv. Komisija smatra, da so dani vsi pogoji za to tovarno.

Promet.

Tarifni odbor. Za 26. in 27. je sklican izvrševalni odsek tarifnega odbora. Na dnevnem redu je proučevanje in formuliranje sklepov posameznih sekcij, sprejetih na Sušaku, da se predlože ministru. Seje se vrše v ministrstvu saobračaja.

Izprememba govorilnih pristojbin v prometu z Italijo. Po odredbi ministristva štev. 15.413 od 24. aprila t. l. so bile dne 1. maja t. l. izpremenjene nekatere govorilne pristojbine v prometu z Italijo. Pristojbina za navadno govorilno enoto je od tega dne v prometu med centralama: Bled—Gorica 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Bled—Trst 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Celje—Gorica 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Celje—Trst 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Jesenice—Gorica 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Kočevje—Gorica 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Kočevje—Trst 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Kranj—Gorica 1.60 zl. fr. ali 17.60 Din, Kranj—Reka 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Kranj—Trst 1.60 zl. fr. ali 17.60 Din, Lesce—Trst 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Ljubljana—Benetke 2.30 zl. fr. ali 25.30 Din, Ljubljana—Gorica 1.60 zl. fr. ali 17.60 Din, Ljubljana—Reka 1.80 zl. fr. ali 19.80 Din, Ljubljana—Trst 1.60 zl. fr. ali 17.60 Din, Ljubljana—Udine 1.80 zl. fr.

ali 19.80 Din. Maribor—Trst 2.30 zl. fr. ali 25.30 Din. Pristojbina za telefonsko pozivnico je od dne 1. maja t. l. enaka tretjini pristojbine za navaden pogovor, najmanj pa 60 zl. centimov ali 6.60 Din. Hlrat je bila znižana pristojbina za navadne časnikarske pogovore med 21. in 8. uro in je sedaj enaka pristojbini za naročene nočne pogovore, t. j. 50% od pristojbine za navaden pogovor.

Nov odsek pri Generalni direkciji železnice. Na predlog generalnega direktorja državnih železnic g. Mike Hlca je ustanovljen nov odsek za izsledovanje pri generalni direkciji. Za šefa oddelka je imenovan g. Mirko Lontkijević, bivši šef kabineta prometnega ministristva.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo v Logatcu razglasi: V smislu člena 209. fin. zak. za leto 1926/27 z dne 31. marca 1926 Ur. list št. 39-172 se naznanja, da je pavšalna odmera davka na poslovni promet za leto 1926, kakor tudi odmera tega davka glede podjetij, ki vodijo knjigo opravljenega prometa za davčno leto 1925 izvršena. Pri pristojnem občinskem, odnosno davčnem uradu lahko vsak davkoplačevalec v času od 27. maja do 10. junija 1926 vpogleda v odmerni seznam in se prepriča, koliko mu je za davčno leto 1926 odnosno 1925 predpisane davka na poslovni promet. Pri tem se izrecno poudarja, da ima davkoplačevalec pravico vpogledati v odmernem seznamu le svojo davčno dolžnost zadevajoče predpisane postavke, za druge davkoplačevalce pa le, če se izkaže s kolika prostim pooblastilom, da jih je upravičen zastopati v davčnih zadevah. Eventuelne prizive je vložiti v smislu zgoraj omenjenega člena v roku 15 dni računši po preteku roka za vpogled odmere pri podpisnem davčnem okrajnem oblastvu v Logatcu. Kdor ni predložil prijave za odmero davka na poslovni promet na splošni poziv v določenem roku, nima pravice pritožbe (čl. 10. zak. z dne 31. januarja 1922, Ur. list št. 46). Davkoplačevalec, ki so za leto 1926 že plačali davek na poslovni promet na podlagi prejšnjega predpisa, se bodo izvršena plačila vračunala v to odmero in jim bo treba plačati le eventuelno razliko.

RAZNO.

Imenovanje. Znani strokovnjak v generalni direkciji carin, naš rojak, g. dr. Konrad S. mid je imenovan za generalnega direktorja carin. K visokemu, a zasluženemu imenovanju najiskreneje čestitamo.

Ugodno stanje posevkov v naši državi. Oddelek za poljedelstvo v ministristvu za kmetijstvo in vode je izdal za čas od 1. do 15. aprila t. l. poročilo o stanju posevkov. Obče stanje ozimnih in jarih posevkov v vsej kraljevini je bilo med dobrim in zelo dobrim. Stanje živine je bilo povoljno. Od kužnih bolezni sta se pojavljala ponekod v manjši meri svinjska kuga in metil pri ovcah.

Nad dva milijona inozemskih delavcev v Franciji. Po ravnokar izdani statistiki zveze francoskih kmetijskih društev je znašalo začetkom tega leta število v Franciji zaposlenih inozemskih delavcev 2 milijona 245 tisoč.

Gospodarski položaj v Nemčiji. — O nemškem gospodarskem položaju v mesecu aprilu t. l. priobčujejo pruske trgovske zbornice sledeče poročilo: V gospodarstvu je normaliziranje tudi v mesecu aprilu t. l. napredovalo. Najbolj se to opazja na denarnem trgu, dočim se položaj na delavskem trgu ni bistveno izboljšal. Izdatno aktivnost trgovske bilance za mesec mare v iznesu 240 milijonov kaže na napredujoče ozdravljenje. Skrb pa še vedno povzroča položaj rudarske in železarske industrije. Položaj teh panog je v zvezi s položajem v inozemstvu, kjer konjunktura istotako pojezuje. Z Dansko in Portugalsko so se sklenile pogodbe najvišjih ugodnosti. Pogajanja s Španijo, Japonsko, Turčijo, Avstrijo in Švedsko se nadaljujejo. Novi kalijev sporazum okrepljuje mednarodno sodelovanje na gospodarskem polju. Pozornost je vzbudilo ameriško posojilo petih milijonov dolarjev mestu Hamburg proti 5 in sedem osmink obrestni, ker kaže, da je inozemstvo glede višine obrestne mere prvič toliko popustilo, da je obrestna mera znosna.

Podmorniki ne smejo skozi Dardanele. Turčija je prepovedala podmornikom vseh držav prehod skozi Dardanele in Bospor, je vsekakor kršitev lausanske pogodbe. Turčija pa je vse proteste zavrnila, češ, da so zavezniki v vojni sami označili podmornike kot nemoralno orodje.

Turška zbornica ratificirala nevtralityetno pogodbo s Perzijo. Zbornica je ratificirala nevtralityetno pogodbo, sklenjeno med Turčijo in Perzijo. Ratificirala je tudi pogodbe s Švico in Bolgarsko ter ženevsko mednarodno konvencijo, ki prepoveduje cirkulacijo nemoralnih publikacij. Zunanji minister je imel daljši govor, v katerem je orisal mednarodni politični položaj.

Mariborska borza dela. Od 17. do 23. maja je bilo pri tej borzi dela 808 moških in 781 ženskih, skupaj 1589 oseb, ki so iskali dela; 374 moškim in 209 ženskim, skupaj 483 oseb, se je nudilo delo v 61 slučajev in sicer 27 moških in 34 ženskih je borza posredovala uspešno; 9 oseb, to je 8 moških in 1 ženska, so odpotovali; iz evidence je bilo izbranih 51 moških in 109 ženskih, skupaj 160 oseb. Seveda se iščejo največ poljedelski delavci in delavke, šivilje in natakarice. Brezposelnost je še vedno pretežna.

Pa svetu. — V Češkoslovaški bodo zvišali osebne tarife na železnica za 22 odstotkov s 1. avgustom. — Brezposelnost na Nemškem gre nazaj; v drugi polovici aprila se je število moških, ki so bili brez dela, znižalo od 1.559.000 na 1.467.000, število žensk pa od 923.000 na 317.000, skupno število od 1.882.000 na 1.784.000, torej za 5.2%. — L. 1921 je imelo 1.106.000 Angležev in Angležinj avtomobilno in motornokolesno dovoljenje leta 1924 že 1.746.000, leta 1925 1.810.000, letos pa 2 milijona. — Leta 1924 je dosegel Francoz Bonnet z aeroplanom hitrost 448.17 km; letel je najprvo 1 km, se je nato obrnil in letel v nasprotni smeri 1 km, se spet obrnil in letel še 1 km. Vsa ta na uro pomnožena hitrost bi dala gori označene kilometre. Lani je pa Amerikanec Williams med vožnjo prevozil 100 metrov tako hitro, da bi dala ta hitrost na uro celo 486.4 km. Pri nas v Ljubljani se vrti zemlja okoli solca s hitrostjo 1200 km na uro. Bomo torej kmalu na polovici. — Iz Hamburga prihaja vest, glasom katere namerava tamošnja družba za zračni promet v bližnji bodočnosti otvoriti progo med Hamburgom in New Yorkom; vse pogoje so natančno preiskali in so prišli do zaključka, da bi se najbolj rentiral promet v višini 9000 do 12.000 m in da bi v tej višini prišli iz Hamburga v New York lahko v 12 do 14 urah. Edina ovira so denarna sredstva za zgradbo primerne aeroplana. Sedaj bodo zgradili dva poskusna aeroplana in bo po uspehih poskusih stopila družba s svojimi načrti pred širšo javnost. Podana ni samo teoretična možnost, podana je tudi praktična.

Najstarejša hiša na svetu se nahaja v mestu Nara na Japonskem, katera se skrbno varuje in čuva, kakor kakšen muzejski predmet. Z dokazi so ugotovili, da je stara že čez 1200 let. Izdelana je popolnoma iz Kagak-lesa, katero se je rabilo pri izdelovanju v sirevem stanju. Noben del ni bil pooblan, pa tudi niti en žebelj se ni rabil. Leseni storži so se uporabili mesto žebeljev. Les sam pa ni bil nikdar prepleškan.

Vodne naprave v Italiji. Odredba od 2. oktobra 1919 določa v Italiji lepe podpore za tiste, ki gradijo vodnoelektrične naprave; zakon pa določa oprostitvev od davkov itd. Uspehe naj nam povedo nekatere številke: od 1898 do 1918 je zgradila Italija vodnih naprav za 1.600.000 konjskih sil, na leto torej 80.000. Od 1919 do 1928 je pa preračunjenih 2.400.000, na leto torej 240.000, trikrat toliko kot prej. Leta 1928 bo imela Italija skupno izrabljenih 4 milijone konjskih sil. Trdka Montecatini je dvignila glavnicu od 300 na 500 milijonov, da izpelje vedovodne naprave ob Adriji in v Kalabriji.

Strogo pravni Japonci. Japonska vlada v Tokio je z odobravanjem parlamenta prepovedala vse moderne evropske in ameriške plese, češ da niso pravni.

O sladkorju. Sredi aprila so računili svetovne zaloge sladkorja na 125.240.000 meterskih stotov napram 95.550.000 in 77.770.000 v odnosnem času prejšnjih dveh let. Toliko jih je bilo letos več, pa še pol Kube ni bilo zraven in Java tudi ne. — Na Nemškem računijo letos samo s 348.000 hektari, obdelanimi s sladkorno peso; lani jih je bilo 367.000, predlanskim 352.000. Lahko se pa letošnje številke še zvišajo. Letošnjo produkcijo na

Nemškem cenijo na 32 milijonov meterskih stotov, lani jih je bilo 31.51, leto prej pa 22.69. — Na Češkoslovaškem so napravili letos 30.40 milijonov stotov sladkorja, lani 28.19, predlanskim 19.96; zato hočejo s peso obdelani svet zmanjšati in smo govorili o tem že zadnjič. — Silno se je dvignila produkcija Rusije: v tekočem gospodarskem letu 21 mil. stotov, v prejšnjih dveh pa 9.17 in 7.20. — Areal bodo letos spet zvišali in sicer na ca 500.000 ha; prej 482.000 in 343.000. itd.

Koncem aprila so bili dogodki na Kubi najvažnejši dogodek v sladkorni trgovini. Zakonski predlog o zmanjšanju produkcije je bil v narodni skupščini sprejet. Sledeče so njegove točke: 1. Produkcija se mora omejiti. 2. Predsednik sme naložiti kazen 2000 dolarjev na dan vsaki tovarni, ki začne delati pred terminom, za kampanjo določenim. 3. Vsaka vreča nad 90 odstotno za letošnje določeno produkcije kvoto bo plačala 5 dolarjev produkcijskega davka. 4. Dohodki iz teh davkov gredo v sklad za javna dela. 5. Kot podlaga za cenitev letošnjega pridelka velja povprečnost treh najbolj zanesljivih cenitev. 6. Predsednik sme regulirati pridelek let 1926, 1927 in 1928. 7. Davka ne plačajo oni produkcijski previški, ki so bili napravljeni pred razglašenjem zakonskih določb. K točki 2. so dodali, da je začetek prihodnje kampanje fiksiran s 15. januarjem. Mnenja o vseh teh določbah so zelo različna. Vzkonili so jih v začetku maja. Letošnji pridelek so določili na maksimalno 4.850.000 ton; ker jih je ca 4.410.000 ton že pod streho, jih ostane samo še ca 440.000 ton. Doslej je prenehalo z obratovanjem ca 60 central.

Koncem aprila so svetovne zaloge cenili že na 135 milijonov meterskih stotov. Tedaj je izšla tudi nova cenitev znane statistika Lichta o sladkornoposnem arealu; za vso Evropo je ceni na 2.180.000 ha napram 2.134.000 lanskim in 2.080.000 predlanskim hektarom. Poročila iz posameznih produkcijskih dežel sveta so po Lichtu pretežno ugodna. O Rusiji pravi, da je položaj še precej nepojasnen, ker se je vsled naknadnega nepričakovane mraza obdelovanje zakasnilo.

Zadnja poročila pravijo, da se položaj ni spremenil. V Londonu je bil trg med štrajkom zaprt; v New Yorku je bil trg vsled štrajka nesiguren; trden je bil pa pariški trg, poživljen vsled padca valute. O Kubi beremo, da se je omenjena zakonitimi potom uveljavljena redukcija pozno začela, da bi pokazala kak učinek. Pričakovali je skupne kubanske produkcije 4.900.000 ton. V Evropi so pogoji za svet, obdelani s sladkorno peso, doslej še dosti ugodni. Zadnja Mikuševa statistika govori za vso Evropo razen Rusije o 1.633.000 hektarih, z Rusijo vred o 2.165.000; leta 1925 jih je bilo 2.113.000. To bi pomenilo napram lanskemu letu povešek 2.46%, napram letu 1924 pa plus 2.37% (za vso Evropo). Splošno se Licht in Mikusch ujemata; velik je razloček v cenitvi le pri Češkoslovaški, Franciji, Danski in Rusiji.

Ljubljanska borza.

Terek, 25. maja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 76, bl. 78; loterijska državna renja za vojno škodo den. 307, bl. 310; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175; Merkantilna banka, Kočevje den. 102; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 865, bl. 870; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 85; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 330, bl. 335; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 25, bl. 30; »Štebna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Šesir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 104. Blago: Bukova drva, suha, feo Ljubljana, 5 vag. den. 17, bl. 17, zaklj. 17; bukovovo ogelje, suho, vilano, feo vagon meja, 1 vag. den. 88, bl. 88, zaklj. 88; brzojavni drogovi (smreka, jelka, bor) 7.50 m, prem. v sred. 16—18 cm, v vrhu 18 cm, ca 80%; 8.50 m, prem. v sred. 17—19 cm, v vrhu 14 cm, ca 70%; 8 m, na vrhu 12—13 cm, 10%; 9 m, na vrhu 12 do 13 cm, 15%; 10 m, na vrhu 12—14 cm, 10%; 11 m, na vrhu 13—15 cm, 40%; 12 m, na vrhu 13—15 cm, 10%; 13 m, na vrhu 14 do 16 cm, 5%; 14 m, na vrhu 14—16 cm, 5%; 15 m, na vrhu 14—16 cm, 5%; blago zdravo, ravno, obeljeno, primerno suho, glave ravne, feo vag. meja den. 300; pšenica bačka 76/77 kilogramov, 2%, feo bačka postaja bl. 307.50; koruza, suha, zdrava, feo vag. bačka postaja, 2 vag. den. 134, bl. 134, zaklj. 134; koruza inzulanka, feo vag. slov. postaja den. 165; koruza činkvantin, feo nakl. postaja bl. 215; koruza činkvantin baranjski, feo vag. nakl. postaja bl. 212.50; ajda, feo vag. slov. postaja bl. 255; proso rumeno, feo vag. slov. postaja bl. 200; rž, feo vag. slov. postaja den. 200; krompir beli, feo vag. slov. postaja bl. 60; seno polsladko, v balah, feo vag. slov. postaja bl. 60.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. (22. t. m.) — Kilogram govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledic 15 do 19, možganov 18 do 19, teletjega mesa 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 22 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina 20 do 22, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, prekajene glave 12.50 do 15, jezika 35, kg koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, kg konjskega mesa 6 do 8, kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 28 do 30, piščanec majhen 15 do 18, kokoši 30 do 35, petelin 36 do 40, domač zajec 10 do 15, večji 20, kg krapa 30, linja 25 do 30, ščuke 30, postrvi 60, klina 15, mreke 15, pačenke 12, liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 45, čajnega masla 60, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 10, par jaje 1.75 do 2, liter starega vina 18 do 20, novega vina 14 do 16, časa piva 3.25, vrček 4.50 do 4.75, stedenica piva 5.25 do 5.75, kg belega kruha 6, črnega 5, rženega 5, kg jabolk 8 do 12, ena granča 1.50 do 3, limona 0.75 do 1, kg fig 15, dateljnov 24 do 26, orehov 12, luščenih 32, kg črešenj 10-16, suhih čespej 10 do 11, suhih hrušk 6 do 10, kg kave 40 do 76, pražene 52 do 100, kristalnega belega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 20, riža 9 do 12, liter olja 17 do 19, kisa 2.50 do 4.50, kg soli 4.50, popra 52 do 54, paprike 20 do 56, liter petroleja 7, kg testenin 9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75 do 100, kg moke št. 0 5.75, št. 1 5.50, št. 2 5.25, št. 3 5, št. 4 4.50, št. 6 3, kg kaše 6 do 7, josprenja 6 do 8, josprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, pšenicega zdroba 7, ajdove moke 8 do 9, ržene moke 5, q pšenice 355 do 360, rži 250 do 280, ječmena 230 do 260, ovsu 225 do 240, prosa 275 do 300, nove sušene koruze 190 do 200, ajde 280 do 300, fižola 350, graha 400 do 500, leče 600, q premoga 44, kubični meter trdih drv 160, mehkih drv 75, q sladkega sena 75 do 80, polsladkega 60, kislega sena 50, slame 45 do 50, kg glavate solate 10 do 12, ajserice tržaške 10 do 15, berivke 6, zgodnega zelja (tržaški) 9 do 10, kislega zelja 2.50 do 3, ohrovtu (goriški) 10, špargljev 25 do 30, kolerab 10 do 11, kolerab podzemljic 10, kg špinače 5 do 6, kumar 24 do 25, buč 40, graha v stročju 9 do 10, luščenega graha 28, fižola v stročju 24, čebule 5, česna 10, krompirja 150, da 1.75, krompirja novega 6 do 7, repe 1, kisle repe 2 — 2.50, jurčkov 25,

Veletrgovina
v
A. SARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko
blago
raznovrstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave z električnim
obratom.
CENIKI NA RAZPOLAGO!

Tovarna trikotaže in perila

GASPARI & FANINGER

MARIBOR — Ruška cesta štev. 45.

Priporoča svoje izdelke letnega blaga kakor: Otroške veslarske maje in moške mornarske maje v različnih vrstah in izdelavah, sokolske maje, mrežaste maje, kopalne hlače ter kopalne obleke za moške in ženske in damske reform trikot hlače. — Nadalje obveščamo naše cenj. odjemalce, da izdelujemo že zimsko trikotažo v najboljših vrstah ter sprejememo lahko naročila za vsako količino in dobavljivo za avgust ali september mesec. — Prodaja se samo trgovcem.

korenja 1 do 8, peteršilja 8, zelenjave za juho 8.

Dunajska borza za kmetijske produkte (21. t. m.). Spričo čvrste tendence na prekomorskih borzih in tukajšnje majhne ponudbe se je prijazno razpoloženje še povečalo. Pšenica je bila prav čvrsta: madžarske in jugoslovenske vrste so se podražile za pol šilinga. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica domača 43—43.50, madžarska potiska 47—49, druga 42—42.50, turšica 21—22, rž 25.50—27.75, oves domači 29.30, madžarski 28.75—30.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. junija t. l. ponudbe za dobavo šip. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. **Direkcija državnega rudnika** v Velenju sprejema do 1. junija t. l. ponudbe za dobavo 1 električnega števca ter za dobavo impregniranega platna

(Segelleinen). — **Direkcija državnega rudnika** v Kakanju sprejema do 5. junija t. l. ponudbe za dobavo 2500 kg žebeljev za tračnice. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. junija t. l. pri intendanturi vrbaske divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave 2500 kg bele moke štev. 0 in 2500 kg moke štev. 2. — Dne 23. junija t. l. pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave 24 komadov stopnjic za privezavanje brodov iz litega železa. Dne 24. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje v zakup enega dela skladišča na postaji Bos. Brod. Dne 25. junija t. l. pri direkciji drž. žel. v Ljubljani glede dobave 50.000 kg pločevine za kritje vozov, dne 30. junija t. l. pa glede dobave dolgih lesenih lestev za odre. Pogoji za to dobavo so interesentom pri gradbenem oddelku direkcije, odseku za spodnji ustroj na vpogled.

Prodaje. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. junija t. l. pri kr. direkciji šuma v Vinkovcih glede prodaje drv in hrastovih pragov. Dne

25. junija t. l. pri Upravi 4. zavoda za izradu vojne odeže v Zagrebu glede prodaje starine. Dne 30. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede prodaje 820 komadov lesenih sodov od mineralnega olja.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 28. maja t. l. ponudbe za dobavo 40.000 kg cementa, za dobavo 5000 komadov strešne opeke; do 29. maja t. l. za dobavo 10.000 kg tračnic ter za dobavo jermen iz usnja za šivanje. — **Direkcija državnega rudnika** v Velenju sprejema do 27. maja t. l. ponudbe za dobavo 120 kub. metrov jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 9. junija t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede zgradbe nove žage (gater) s pripadajočimi objekti in montažami. Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjeni upravi. — Dne 14. junija t. l. glede dobave 3.598 ton premoga. Dne 15. junija t. l. pri Upravi državnih monopcev v Beogradu glede dobave 1.540 kub. metrov raznih desk in 73 kub. metrov letov iz mehkega lesa.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 1. junija t. l. ponudbe za dobavo 3.000 kg cvsa ter za dobavo 50 kg kovine za ležišča. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. junija t. l. pri komandi otočakega vojnega okroga v Otočacu glede dobave 3.250 kg petroleja, dne 16. junija t. l. pri komandi mesta v Sisku glede dobave 4.200 kg petroleja ter dne 17. junija t. l. pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banji Luki glede dobave 6.400 kg petroleja in pri komandi mesta v Gospiću glede dobave 930 kg petroleja. Dne 17. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddade pretovarjanja blaga iz normalnotirnih v ozkotirne železnice in obratno na postaji Bos. Brod. Dne 31. maja t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 6000 kg pšenične moke št. 2. »Og« in 10.000 kilogramov bele moke št. 2.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

Vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri

za aromatiziranje kandičev in sladčic

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znan znak

Gratzner - Adler - Phönix.

Istotam posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermene, pnevmatika.

Pouk o vezanju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Ne veliko! Ne malo!

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otroške nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleke in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Petelinc Josip

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko! Na malo!

Naročajte, širite
„Trgovski list“.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Ročna pri poš. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

Trgovci, inserirajte v Trgovskem listu!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopu)

Brzojavke: Kredit Ljubljana

Telefon štev. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, sale-depositi itd. itd.